[illegible]थ्य अ[illegible] मासिकश्राद्धे॰ हे[illegible] [illegible] समलं सोपस्करम [illegible] विष्णु परि

[illegible]॰ निषिद्ध वर्जितं अ[illegible]खैव नाह्नि हे नो से स्वधा॰ ॥ ब्राह्मणाय मोक्षं के ति

[illegible]॰ ॥ ॥ ततः स्वपेत॰ ॥ अन्नालिंव ध्वा॰ ॥ [illegible] वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति॰ र

[illegible]धीनः सन्त्वोषधी॰ मधु नक्तमुतो षसो मधुमत् पार्थिवं रजः मधु द्यौर

२६ ॥ मधुमान्नो वनस्पतिर्मधुमाँ अस्तु सूर्यः माध्वीर्गावो भवन्तु नः ॐ मधु

अन्नाहि नं [illegible] हि नम॰ [illegible] भवेत॰ ॥ सर्वं मच्छिद्र मस्तु श्री [illegible]

[illegible]॰ ॥ नमस्तु भगवन् विरूपाक्ष नमस्तेनके [illegible] नमः पिनाक हस्ताय

[illegible] नमः ॥ इति पठेत॰ ॥ अपसव्येन॰ ॥ ब्राह्मणाय॰ शिवापः सन्तु [illegible]

[illegible]नस्तामस्तु॰ इति पुष्पम॰ ॥ अक्षतं चारिष्टम [illegible] वी

णमुक्तिहेतुं ॥ चक्रायुधं तरुणवारिजपत्रनेत्रं ॥ १८ ॥ प्रातर्नमामि मनसा वचसा च मूर्ध्ना पादारविन्दयुगलं परम
स्य पुंसः ॥ नारायणस्य नरकार्णवतारणस्य पारायणप्रवरविप्रपरायणस्य ॥ १९ ॥ प्रातर्भजामि भजताम भयंकरं तं
॥ प्राक्सर्वजन्मकृतपापभयापहत्यै ॥ यो ग्राहवक्त्रपतितांघ्रिगजेन्द्रघोरशोकप्रणाशमकरोद्धृतशंखचक्रः ॥ २० ॥
श्लोकत्रयमिदं पुण्यं प्रातरुत्थाय यः पठेत् ॥ लोकत्रयगुरुस्तस्मै दद्यादात्मपरं हरिः ॥ ॥ अथ शौचविधिः ॥ ॥
तत्रादौ देहे ॥ ॥ शौचे यत्नः सदा कार्यः शौचमूलो द्विजोत्तमः ॥ शौचाचारविहीनस्य समस्ता निष्फलाः क्रियाः ॥ ॥
अन्तर्जलाद्देवगृहाद्वल्मीकान्मूषकोत्करात् ॥ कृतशौचावशिष्टाश्च न ग्राह्याः पंच मृत्तिकाः ॥ ॥ पाराशरे ॥ प्रातःप्रातः
समुत्थाय कुर्याद्विण्मूत्रमेव च ॥ नैर्ऋत्यामिषुविक्षेपमतीत्याभ्यधिकं भुवि ॥ ३ ॥ ग्रामाद्धतपदं गच्छेन्नगराच्च चतुर्गु
णं ॥ दशातं परित्यज्य मूत्रं कुर्याज्जलाशयात् ॥ चत्वारिंशत्पुरीषे तु तोयेन स्याच्चतुर्गुणं ॥ ब्रह्मचार्युपवीतं तु कर्णे
कृत्वा प्रयत्नतः ॥ गृहस्थस्य पृष्ठदेशे कृत्वा कंठावलंबितं ॥ भूमिं संमार्जनं कृत्वा शिरः प्रावृत्य वाससा ॥ उदङ्मु

खः मौनी निष्ठीवोच्छ्वासवर्जितं ॥ दिवासंध्योरुदङ्मुखः रात्रौ च दक्षिणामुखः ॥ मृत्तिकामुदकं पात्रं शुचिदेशे निधाय च ॥
उपानद्रहितपादश्च पादे स्वः कुर्यान्मूत्रपुरीषकं ॥ ॥ बृहद्विष्णुः ॥ अन्तर्धाय तृणैर्भूमिं शिरः प्रावृत्य वाससा ॥ वाचं नि
यम्य यत्नेन निष्ठीवोच्छ्वासवर्जितः ॥ २ ॥ स्मृत्यंतरे ॥ ॥ मृत्तिकामुदपात्रं च करे धृत्वा करोति यः ॥ विण्मूत्रे
णाशुचिस्त्रस्यातां भ्यां शौचेपि सर्वथा ॥ करे धृत्वोदपात्रं तु विण्मूत्रं कुरुते तु यः ॥ शुनो मूत्रसमं ज्ञेयं तज्जलं नात्र
शुद्धिदं ॥ ११ ॥ शिखायां विद्यमानायां ब्राह्मणो ज्ञानदुर्लभः ॥ पुरीषभोजनं मूत्रं कृत्वा गच्छेन्न शुध्यति ॥ हारीते
॥ कर्णस्थितं तु विप्रस्य आङ्गमेव पवित्रमे ॥ नवीतपृष्ठतः प्रोक्तो वा न पृष्ठगृहस्थयोः ॥ १३ ॥ ॥ मनुरपि ॥
सूतिपतिर्येस्त चांडाला भाषणे प्रेत वा हरे ॥ विण्मूत्रे मैथुने चैव वर्णो गीतिप्रकीर्तिताः ॥ १४ ॥ वाप्यग्निवि
प्रमादित्यमप पश्यंस्तथैव च ॥ न कदाचित्प्रकुर्वीत विण्मूत्रस्य विसर्जनं ॥ १५ ॥ न फालकृष्टे न जले न
चित्यां न च पर्वते ॥ न देवायतने चैव न वल्मीके न शाड्वले ॥ न ससत्वेषु गर्तेषु न गच्छन्नपि तिष्ठितोपि ॥

ननदीतीरमाश्रित्यनभस्मनिनगोमये॥१७॥उभेमूत्रपुरीषेतुदिवाकुर्यादुदंमुखः॥दक्षिणाभिमुखोरात्रौतसन्ध्यायां
तुयथादिवा॥१८॥छायायामन्धकारेवःरात्रावहनिवाद्विजः॥यथासुखमुखःकुर्यात्प्राणवाधभयेषुच॥१९॥
हारीतः॥उच्चारेमैथुनेचैवमुत्रेचदन्तधावने॥स्नानेभोजनकालेषट्सुमौनंसमाचरेत्॥२०॥संध्ययोरुभयो
र्जप्येभोजनेदन्तधावने॥पितृकार्येचदैवेचतथामूत्रपुरीषयोः॥२१॥गुरूणांसन्निधौदानेयोगेचैवविशेषतः
॥एषुमौनंसमातिष्ठन्स्वर्गंप्राप्नोत्यसंशयः॥२२॥शुचिदेशात्तुसंग्राह्यासर्कराश्मादिवर्जिताः॥रक्तागौरावहरितामृ
त्तिकात्रिविधास्मृता॥२३॥ ॥कश्यपः॥विप्रेगौराहृदुःप्रोक्ताःक्षत्रेरक्तापयोदिताः॥वैश्यस्यहरिताज्ञेयंकृष्णाशूद्र
योस्तथा॥२४॥यमः॥ ॥यस्मिन्देशेतुयेविप्रायस्मिन्देशेतुयेनृपाः॥यस्मिन्देशेतुयामृत्सातस्मिंशेवप्रशस्यते॥२५॥
मनुरपि॥ ॥यस्मिन्देशेतुयत्तोयंयादृशीमृत्तिकाभवेत्॥सैवतत्रप्रशस्तास्यात्तयाशौचंप्रशस्यते॥२॥एकालिंगेकरेत्रि
स्रुभयोर्मृद्वयंस्मृतं॥पंचपानेदशैकस्मिंतुभयोःसप्तमृत्तिकाः॥२७॥एतच्छौचंगृहस्थस्यद्विगुणंब्रह्मचारिणां॥त्रिगुणं

वानप्रस्थस्ययतीनांचचतुर्गुणं॥अर्द्धप्रसृतिमात्रातुप्रथमामृत्तिकास्मृता॥द्वितीयाचतृतीयाचतदर्द्धंप्रकीर्तिता॥२९॥
मृदाधिकंनकर्तव्यंशौचशुद्धिमभीप्सिता॥प्रायश्चित्तेनयुज्येतविहिताकरणेकृते॥३०॥यदिवाविहितंशौचंतदर्द्धंस्त्र॥
निशिस्मृतं॥तदर्द्धमातुलेप्रोक्तामातुरस्यार्द्धमध्वनिः॥३१॥आदित्यपुराणे॥ ॥स्त्रीशूद्रयोरर्द्धमानंशौचंप्रोक्तंमनी
षिभिः॥शौचंतुद्विविधंप्रोक्तंवाह्यमभ्यन्तरन्तथा॥मृज्जलाभ्यांभवेद्वाह्यंभावशुद्धिस्तथापरे॥तृणपत्रमधस्थाप्यकुर्या
न्मलमोचनं॥उत्तिष्ठोत्तिष्ठदेवेशःयक्षगन्धर्वराक्षसाः॥अन्यत्रस्थानंपरित्यज्यमलमोचनमायया॥३४॥उभेमुत्रपुरीषे
तुपूर्वंगृह्णीतु८मृत्तिकां॥पश्चात्स्नातियोविप्रःसवासाजलमाविशेत्॥३४॥मृदंविनातुमाशेनविनासंध्यांत्रिभिर्दि
नैः॥प्रातस्नानविनाविप्रसप्ताहाच्छूद्रतांव्रजेत्॥३५॥अनध्यायेष्ववीयानांशौचाचारविवर्जिता॥शूद्रान्नरसपुष्टानां
गाज्ञामिनापुंगिम्पताः॥३६॥ ॥अथदन्तधावनविधिः॥प्रांमुखोदङ्मुखोभूत्वाउपविश्यसुखासने॥भक्षयेन्मु
खमुत्थायंयथोक्तंदन्तधावनं॥१॥शीर्षेशीर्षेवदेदोष्ठःकदंबविजयोरणे॥प्रक्षेसर्वोर्थसिद्धिस्यात्वदर्योमधुरंत्व

रः॥ खादिरेमुखसौगन्ध्यंविल्वेनविपुलंधनं॥ अपामार्गेधृतिर्मेधाप्रज्ञाकान्तिस्तथा॥ आयुःशीलंतथालक्ष्मीसौभा
ग्यंचोपजायते॥ अर्केनहंन्यत्तेरोगानर्थलाभश्चजायते॥ औदुम्बरेणवाक्सिद्धिःन्यंपकेसार्वभौम्यतिः॥ जातीवकुल
मंदारैःदुःस्वप्नंतस्यनश्यति॥५॥ पालाशंचकुशंकाशंभक्षयेद्यस्तुमैथुनं॥ तावद्भवतिचांडालोयावद्गांनपश्यति॥६॥ सर्वेकंटकि
नःपुण्याःक्षीरिणस्तुयशस्विनः॥ अन्येषांतृणजातीनांनभक्षेद्दन्तधावनं॥७॥ स्फाटितंचातिरक्तंचहीनंचत्वग्विवर्जितं॥ हीनंस्मृति
कंसंनित्तंगर्गस्यवचनंयथा॥८॥ ॥नारदाद्युक्तौवा कांतुदशांगुलमपाटितं॥ सत्वचंदन्तकाष्ठंचतदग्रेणप्रधावयेत्॥९॥ रः
जिदन्तकाष्ठग्रहणेप्रार्थना॥ ॥आयुर्बलंयशोवर्चःप्रजांपशुवसूनिच॥ ब्रह्मप्रज्ञांचमेधांचत्वंनोदेहिवनस्पते॥१०॥ अनाघो
चवृक्षे॥ सोमोराजायमागमत्॥ सममेमुखंप्रमार्क्षतेयशसाचभगेनच॥ मुखदुर्गंधनाशायदन्तानांचविशुद्धये॥१२॥ ष्ठीवनाः
शायगात्राणांकुर्वीहंदन्तधावनं॥ प्रतिपद्दर्शषष्ठीचदशम्येकादशीतथा॥ दन्तानांकाष्ठसंयोगाद्दहत्यासप्तमंकुलं॥१३॥ श
निमंगारकश्चैवरविशुक्रौतथैवच॥ काष्ठानांदन्तसंयोगाद्दहत्यासप्तमंकुलं॥ उदितेचसहस्रांशौयोभक्षेद्दन्तधावनं॥ सविता

भक्षितस्तेनपितृवंशस्यघातकः॥ मुखेपर्युषितेनित्यंभवत्यप्रयतोनरः॥ तस्मादार्द्रकाष्ठंवाभक्षयेद्दन्तधावनं॥ कंटकीक्षीरवृक्षोत्थंद्वा
दशांगुलमव्रणं॥ कनिष्ठिकाग्रवत्स्थूलंपूर्वार्धकृतकूर्चकं॥ ॥स्मृत्यन्तरात्॥ जंबूदेवरचूताश्चकदम्बोलोध्रचंपकौ॥ वदरीतिंदुमाश्चै
वशेत्सावैदन्तधावने॥ सोमायंवाद्दन्तवलंलक्ष्मीस्तेजोवृद्धिश्रुतिः॥ पुमांसंजुष्वरःप्रोक्तोनंदूलेवांवनेफलं॥१९॥ ॥गर्गस्य॥ दशां
गुलंतुविप्राणांक्षत्रियाणांनवांगुलं॥ अष्टांगुलंतुवैश्यानांशूद्राणांसप्तसंमितं॥२०॥ चतुरंगुलमानंतुनारीणांनात्रसंशयः॥
कुलस्थंदन्तहीनस्यःसमदंतस्यमध्यमं॥ स्थूलंविषमदन्तस्यत्रिविधंदन्तधावनं॥२१॥ अग्रंथिसत्वचंश्लक्ष्णंकीटाभिश्चरः
दुःखितं॥ प्रांमुखस्तुपवीतस्तुभक्षयेद्वाग्यतोनरः॥२२॥ ॥गर्गस्य॥ प्रांमुखस्यधृतिःसौख्यंशरीरारोग्यमेवच॥ दक्षिणेनत
थाकष्टंपश्चिमेनपराजयं॥२३॥ उत्तरेणगवांनाशःस्त्रीणांपरिजनस्यच॥ मूत्रेपुरीषेमुक्तेतेरेतःप्रशवनेतथा॥ चतुर्ष्वाविष
दृढ्रेणगृह्णीषेसुघातेनरः॥२४॥ प्रक्षाल्यादकमुच्चोद्देशेद्दन्तधावनमुत्सृजेत्॥ पतितेभिमुखेतस्यगमागमाप्नोत्यभीप्सितं
॥अभावेदन्तकाष्ठस्यप्रतिषिद्धदिनेषुच॥ अपांद्वादशगंडूषैर्विदध्याद्दन्तधावनं॥ चतुर्दश्यष्टमीदर्शपौर्णिमासेक्रमेनतु॥

अमावेदन्तकाष्ठस्य प्रतिपिद्वदिनेषु च ॥२७॥ नंदासु च नवंम्यां च दन्तकाष्ठं विवर्जयेत् ॥ ॥यमः॥ श्राद्धे जन्मदिने चैव विवा
हे जीर्णदूषिते ॥ व्रते चैवोपवासे च. वर्जयेद्दन्तधावनं ॥२८॥ ॥व्यासः॥ शुद्धधर्मपितान्याय. भक्षयेद्दन्तधावनं ॥ श्राद्धे यज्ञे च निय
मेन याल्लोषित मर्त्तिका ॥२९॥ मध्याह्नस्नानवेलायां यो भक्षेद्दन्तधावनं ॥ निराशास्तस्य गच्छन्ति देवतापितृभीस्सह ॥३०॥
॥ ॥अथाचमनविधिः॥ कृत्वालंपादशौचं विमलमथजलं त्रिःपिबेदुत्तरेजेद्दि। देशिन्यंगुष्ठकाभ्यां सजलमभिमृशेन्नासि
कारंध्रयुग्मं ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यां नयनयुगयुतं कर्णमूलं कनिष्ठां। गुष्ठाभ्यां नाभिदेशे हृदयमथ तले नांगुलीभिः शिरोसं ॥
॥१॥ मारवकस्य सुवर्णस्य.यावन्मज्जयते मणिः॥ तावदाचमनं प्रोक्तं पुष्ट्यर्थकायशोधनं ॥२॥ संहतांगुलिनां तोयं पाणि
नादक्षिणेन तु ॥ मुक्तांगुष्ठकनिष्ठाभ्यां शेषेनाचमनं चरेत्। देवा पिवंति पुरतो दक्षिणे पितरस्तथा ॥ ऋषयः पृष्ठतस्सर्वे:
गुल्लूषं वामतः क्षिपेत् ॥ संवत्सरेण कुरुषेयत्पापं मत्स्यघातकः ॥ अहोरात्रेन्न तदाप्नोति अहोपूतजलसंग्रही ॥ अवस्त्रः
वस्त्रपूतेन जलेन तर्पयेद्द्विजः ॥ पापातर्पणेतो येन्तु सर्वकर्माणि कारयेत् ॥६॥ ॥तदुक्तं कूर्मपुराणे ॥ वस्त्रपूतम

तोयं तु तीर्थप्रार्थेन याहृतं ॥ पयः अयमरुग्यर्थ. त्वंत्यपीरेतत्साशमं ॥७॥ पूर्वमाचमनं शुद्धिउत्तरेण शुचिः शुचिः ॥ पश्चिमे पुन
राचम्यः दक्षिणे स्नानतः शुचिः ॥८॥ मंडले चोत्तरे भागे द्विजश्चाचमनं चरेत् ॥ अन्यथा कुरुते यस्तु जपहोमादिकं वृथा ॥९॥
॥ ॥अथ दर्भग्रहणविधिः॥ दर्भहीना तु या संध्या तिलहीनं च तर्पणं ॥ दानं च दक्षिणाहीनं तत्सर्वं निःफलं भवेत् ॥
कुशः प्रादेशमात्रस्या. द्विगुणं दर्भ उच्यते ॥ हस्तमात्रो यमः प्रोक्तः स्तदूर्ध्वं तृणवत्स्मृतं ॥ अग्रस्थूलो भवेन्नारी मूलस्थूलो नपुं
शकः ॥ अग्रमूल समं येषां ते दर्भा पुरुषा मताः ॥ एकशाखो द्विशाखस्तु तृणवत्कथिते बुधैः ॥ त्रिशाखस्तु भवेद्दर्भो चतुःशाखकुशा
स्मृतः ॥ कुशेन दैवकं कार्यं दर्भेणापितृपैतृकं ॥ यमेन प्रेतकार्यं स्याद्भ्रोपुछं पशुभक्षणं ॥ द्वौ दर्भौ दक्षिणे हस्ते वामे त्रीणि
चाशने स्मृते। उपवीते शिखायां तु पादयोश्च समं न्यसेत् ॥ सप्तपत्रा सुमादर्भोत्तिलद्दत्तेसमुद्भवा ॥ अछिन्नाग्रात्वग्रपका
ग्रा प्रादेशाश्च प्रमानतः ॥७॥ कुतपास्ते च विज्ञेयास्ते श्राद्धं समाचरेत् ॥ सपवित्रेण हस्तेन कुर्यादाचमनंक्रियां ॥८॥ नोच्छि
ष्टन्तत्पवित्रन्तु भुक्तोच्छिष्टन्तु वर्जयेत् ॥ कुशपूतं पिवेत्तोयं कुशपूतमुपस्पृशेत् ॥ कुशाग्रनिःसृतं तोयं सोमपानसमं विदुः ॥:

अपूताग र्भितादर्भोये चान्ये हि दिताननैः ॥ पथि जातन्निदर्भाश्च कुशान्यत्नेन वर्जयेत् ॥ ॥ अथ प्रणवविधिः ॥ ॐकारस्य
ऋषिर्ब्रह्मा परमात्मा तस्य देवता ॥ गायत्री च भवेच्छन्दो नियोगः सर्वकर्मसु ॥ ॥ योगी याज्ञवल्क्यः ॥ अकारं वाप्युकारं
वा मकारं च प्रजापतिः ॥ देवत्रयान्निरहरद्भूर्भुवः स्वरितीति च ॥ २ ॥ प्रणवाद्यास्तथा देवाः प्रणवाद्यं चराचरं ॥ वांमयं प्रणवं
सर्वं तस्मात्प्रणवमभ्यसेत् ॥ अकारः प्रथमा मात्रा द्वितीयोकार संज्ञिता ॥ ३ ॥ मकारमात्रा त्वेतास्ता तद्देवात्मा व्यवस्थिताः ॥ प्रथ
मा या भवेन्मात्रा रक्तवैब्रह्मदैवता ॥ जाग्रद्वृत्तौ स्थिता नित्यं विज्ञेया सा निरंजना ॥ ५ ॥ द्वितीया या भवेन्मात्रा कृष्णवैः विष्णुदै
वताः ॥ स्वप्नावृत्तौ स्थिता नित्यं विज्ञेया सा निरंजना ॥ ६ ॥ तृतीया या भवेन्मात्रा शुक्लावैः रुद्रदैवता ॥ सुषुप्तेतु स्थिता नित्यं विज्ञेया
सा निरंजना ॥ ७ ॥ ॐकारेणात यात्मा ध्यात्वा देवः प्रसीदति ॥ तस्मात्प्रणवमभ्यासाः लभते परमं पदं ॥ ८ ॥ एतदालंबनं श्रेष्ठः
मेतदालंबनं परं ॥ एतदालंबनं ज्ञात्वा ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥ आविष्टः विग्रहो देवो भावग्राह्यो निरामयं ॥ तस्योंकारस्मृः
तं नाम तमाहूत प्रसीदति ॥ तस्मादोमिति पूर्वं तु कृत्वा जुंजीत तत्परं ॥ ब्रह्मविष्णुन विधिनाः सततं प्रतिपद्यते ॥ ॥

योगीश्वरः ॥ ॥ सर्वमंत्राधिराजोयमोंकारो नात्र संशयः ॥ यन्न्यूनं चातिरिक्तं च यच्छिद्रं पदवर्जितं ॥ पदमध्ये मशुद्धं वा पात
यामं च पठ्नवेत् ॥ तदोंकार प्रयोगेन सर्वं तत्सफलं भवेत् ॥ १३ ॥ साधनं सर्वकार्याणां पदोंकारेण संस्मृतं ॥ सर्वमंगलमांगल्यः
सर्वप्राणमयं विभुं ॥ पावनं मोदादं पूर्णं सर्वदेवमयं प्रभुं ॥ विद्धि त्वामुच्यते क्षिप्रं जन्मसंसारबन्धनात् ॥ एतत्ते कथितः प्रो
क्तं प्रभावगुणवर्णनं ॥ विस्तरेण न शक्येत वक्तुं वर्षशतैरपि ॥ १६ ॥ ॥ कूर्म्मपुराणे ॥ रेचकः पूरकश्चैव प्राणायामोथ कुंभकः ॥
प्रोच्यते सर्वशास्त्रेषु योगिभिर्यतमानसैः ॥ रेचको यस्य निःश्वासः पूरकस्तन्निरोधतः ॥ साम्येन संस्थितिर्यस्तां कुंभकः परिकी
र्त्तितः ॥ दक्षिणे रेचयेद्वायुं वामेनापूरितोदरः ॥ कुंभकेपूरयेद्वायुं प्राणामं विदुर्बुधाः ॥ पीडयेद्दक्षिणां नाडीमंगुष्ठेन तथेतरां
॥ कनिष्ठानामिकाभ्यां च मध्यमांतर्जनी त्यजेत् ॥ २० ॥ योगी याज्ञवल्क्यः ॥ ॥ नीलोत्पलदलश्यामं नाभिमध्ये प्रतिष्ठितं ॥
चतुर्भुजं महात्मानं पूरके चिंतयेद्धरिं ॥ २ ॥ कुंभके तु हृदिस्थाने ध्यायेच्च कमलासनं ॥ ब्रह्माणं रक्तगौराभं चतुर्वक्त्रं पिताः
मह ॥ रेचके तीश्वरं ध्यायेल्ललाटस्थं महेश्वरं ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशं निर्मलं पापनाशनं ॥ २३ ॥ पूरके विष्णुसायुज्यं कुंभके

प्रसन्नात्मिकं ॥ रेचकेन तृतीयं तु प्राप्नुयाद्वैष्णवं पदं ॥२४॥ सव्याहृतिं सप्रणवां गायत्रीं शिरसा सह ॥ त्रिः पठेदायतः प्राणः
प्राणायामः स उच्यते ॥२५॥ ॥कूर्मपुराणे॥ प्राणायामो द्विधा प्रोक्तः सगर्भोऽगर्भ एव च ॥ सगर्भमाहुः सजपं अगर्भं विजपं बु
धाः ॥२६॥ ॐ मितिः व्याहृतं विशेष यथाविधि समाहितः ॥ प्राणायामैस्त्रिभिः पूतस्तत्क्षणाज्ज्वलतेग्निवत् ॥२७॥ यथा पर्वत
धातूनां दोषं दहति पावकः ॥ एवमन्तर्गतं पापं प्राणायामेन दह्यति ॥ ब्रह्महा च सुरापश्च गुरुतल्पग एव च ॥ सुव
र्णस्तेयी चौरगोघ्नो विश्वासघातकः ॥२८॥ शरणागतघाती च कूटसाक्षी ह्यकार्यकृत् ॥ एवमादिषु चान्येषु पापेषु
भिरतो नरः ॥२९॥ प्राणायामशतं कृत्वा सूर्यस्योदयनं प्रति ॥ निर्मलास्वर्गमायान्ति सन्तस्सुकृतिनो यथा ॥३१॥ मनसा
वचसा भिक्षुयत्पापं कुर्यते नरैः ॥ प्राणायामेन तत्सर्वं मुच्यते नात्र संशयः ॥ यत्कृतं वै शरीरेण स्थूलं वा सूक्ष्ममेव वा ॥
प्रायश्चित्तेन शुध्यते नात्र कार्या विचारणा ॥३३॥ गोभिलः ॥ ॥ यदह्ना कुरुते पापं कर्मणा मनसा गिरा ॥ त्रिकाल
संध्याकरणात् प्राणायामैर्व्यपोहति ॥ वै वै प्रातर्मध्याह्नसंध्यायां त्रीन्तु राज्ञिने ॥ वैश्वदेवे भोजनान्ते प्राणायामांस्तु

षोडश ॥ ॥अथ स्नानविधिराह ॥ तत्र योगीश्वरः ॥ प्रातर्मध्याह्नयोः स्नानं वानप्रस्थगृहस्थयोः ॥ यतेस्त्रिषवणं प्रो
क्तं सकृत्तु ब्रह्मचारिणः ॥ ॥व्यासः ॥ स्नानं सप्तविधं प्रोक्तं मुख्यगौणप्रभेदतः ॥ तयोस्तु वारुणं प्रोक्तं तत्पुनः षड्विधं भवे
त् ॥२॥ नित्यनैमित्तिकं काम्यं क्रियांगं कालकर्षणं ॥ क्रियास्नानं तथा षष्ठं षोढा स्नानं प्रकीर्त्तितं ॥ ॥मार्कण्डेयः ॥ अस्ना
तस्य क्रिया सर्वा भवन्ती हाफला यतः ॥ प्रातः समाचरेत् स्नानं तच्च नित्यमितिः स्मृतं ॥४॥ शंखः ॥ अस्नातस्तु पुमान्नार्हो जपा
ग्निहवनादिषु ॥ प्रातस्नानं तदर्थं तु नित्यस्नानं प्रकीर्त्तितः ॥ उच्छिष्टौ पंचमादौ स्नानं नैमित्तिकं स्मृतं ॥ चन्द्रसूर्योपरा
गादौ तथा च गृहसूतके ॥६॥ पुष्यस्नानादिकं स्नानं दैवज्ञविधिचोदितं ॥ तद्धि काम्यं समुद्दिष्टं नाकाम्यं तत्प्रयोजये ॥
धर्मक्रियां कर्तुमना पूर्वं स्नानं समाचरेत् ॥ क्रियांगं तत्समुद्दिष्टं स्नानं वै दापरैः द्विजैः ॥८॥ ॥अपगोनस्नानपूजाव
लिः ॥ असामर्थ्याच्छरीरस्य देशकालादपेक्षया ॥ मंत्रस्नानं समं प्रोक्तं केचिदिच्छन्ति सूरयः ॥ ॥ योगीयाज्ञवल्क्यः ॥ मांत्रं

भौमन्तु आग्नेयं वायव्यं दिव्यमेव च ॥ वारुणे मानसश्चैव सप्त स्नानान्यनुक्रमात् ॥ आपो हि ष्ठा त्रिभिर्मन्त्रैर्मृदालंभश्च पा
र्थिवं ॥ आग्नेयं भस्मना स्नानं । वायव्यं रजसा गवां ॥ अद्भिः स्नातपवर्षाभिः स्नानं तद्दिव्यमुच्यते ॥ वरुणश्चावगाहः
श्च मानसं विष्णुचिन्तनं ॥ अष्टाक्षरं नवपदं पदमेदी व्रह्महा भवेत् ॥ पदान्ते प्रक्षिपेन्नायं सोश्वमेधफलप्रदं ॥ सेशय
न्त्रयमाकाशे वलवं तपमत्तके ॥ नकाराश्च त्रयो भूमौ मंत्रस्नानेनु चिन्तयेत् ॥ भुवीति च्चरणौ ज्ञेयौ ॥ आकाशं हृदयं स्मृ
तं ॥ मूर्द्धि तु शिरो ज्ञेयो मंत्रस्नानं तु चिन्तयेत् ॥ १५ ॥ प्रातःस्नानं विना विप्रः सदा भवति सूतकी ॥ प्रातरेव सदा कुर्या
अशक्तो न सदा रविः ॥ असिरस्कं भवेत्स्नानं स्नानाशक्तौ च कर्मिणः ॥ आर्द्रेण वाससा वापि मार्जनं कापिलं विदुः ॥
वशिष्ठः ॥ अत्यन्तमलिनः कायो नवच्छिद्रसमन्वितः ॥ स्रवत्येव दिवारात्रौ प्रातःस्नानं विशोधनं ॥ १८ ॥ अस्नात्वा
नाचरेत्कर्म जपहोमादिकं चनः ॥ ललाटे दृश्यमानो शयनादुत्थितः पुमान् ॥ क्लिद्यन्ति हि सुषुप्तानि रिन्द्रियाणि
स्रवंति च ॥ अंगानि समतां याति उत्तमान्यधमैः सह ॥ प्रातःस्नानं प्रशंसन्ति दृष्टादृष्टकरं हितत् ॥ सर्वमर्हति शु

द्धात्मा प्रातःस्नायी जपादिकं ॥ ॥ अथ संध्याविधिः ॥ अचितानन्द गोविन्देति नीलकण्ठ ऋषिर्गायत्री छन्दः परमात्मा देवता आ
चमने विनियोगः ॥ आचमनं यथा ॥ ॐ नारायणाय नमः । भूः स्वाहा ऋग्वेदं प्रीणयामि ॥ ॐ अनन्ताय नमः ॐ भुवः स्वाहा
यजुर्वेदं प्रीणयामि ॥ ॐ गोविन्दाय नमः ॐ स्वः स्वाहा सामवेदं प्रीणयामि ॥ ॐ शिवाय नमः अथर्वेति मार्जनं ॥ ॥ अथ
प्राणायामि ॥ ॥ ॐ भूः ॐ भुवः ॐ स्वः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः ॐ सत्यं ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो
योनः प्रचोदयात् ॥ ॐ आपो ज्योतिरसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरों ॥ इति प्राणायामत्रयं कृत्वा ॥ ॥ ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः
ॐ वाक् प्राणः प्राणः ॐ चक्षुश्चक्षुः ॐ श्रोत्रं श्रोत्रं ॐ नाभिः ॐ हृदयं ॐ कंठः ॐ शिरः ॐ शिखा ऊर्द्ध्वकेशी विरू
पाक्षी मांसशोणितभोजने ॥ तिष्ठ देवि शिखामध्ये चामुण्डे ह्यपराजिते ॥ इति शिखाबन्धः ॥ ॥ ॐ बाहुभ्यां तु शोवलं ॥ अ
पवित्रः पवित्रो वेत्यस्य वामदेव ऋषिर्गायत्री छन्दः विष्णुर्देवता पवित्रकरणे विनियोगः ॥ ॥ ॐ अपवित्रः पवित्रो वा सर्वा
वस्थां गतोपि वा यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥ ॐ पुण्डरीकाक्षाय नमः ॥ ॐ उपात्तदुरितक्षयार्थं ब्रह्मा यो

प्रातसंध्या उपासनमहं करिष्ये॥ इति संकल्पः॥ मार्जनं सप्तव्याहृत्या गायत्रीमंत्रेण॥ ॐ भूः पुनातु॰ ॐ भुवः पुनातु ॐ म
हः पुनातु॰ ॐ जनः पुनातु॰ ॐ तपः पुनातु॰ ॐ सत्यं पुनातु॰ ॐ भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो
यो नः प्रचोदयात्॰ सर्वं पुनातु॥ ततः शेषोदकं गायत्रीमंत्रेण भुवि क्षिपेत्॥ ततो गायत्रीमशिखां कृत्वा॥ ॥ॐ पृथ्वीमे
रुपृष्ठ ऋषिः सुतलं छन्दः कूर्मो देवता आसने विनियोगः॥ ॐ पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता॥ त्वं च धारय
मां नित्यं पवित्रं कुरु चासनं शेस्वाहा॥ इति भुवमंत्रा आसनं उपविश्यः॥ अथांगंन्यासः॥ ॐ भूः हृदयाय नमः॥ ॐ भुवः शि
रसे स्वाहा॥ ॐ स्वः शिखायै वौषट्॥ तत्सवितुर्वरेण्यं कवचाय हुं॥ ॐ भर्गो देवस्य धीमहि नेत्रत्रयाय वौषट्॥ धियो यो नः प्र
चोदयात्॥ अस्त्राय फट्॥ ॥अथ उंकार न्यासः॥ अकारं नाभौ॥ उंउकारं हृदये॥ मकारं मूर्ध्नि॥ ॥अथ करं न्यासः
अंगुष्ठाग्रे तु गोविंदं तर्जन्यां तु महीधरं॥ मध्यमायां हृषीकेशः अनामिकायां त्रिविक्रमः॥ कनिष्ठिकायां न्यसेद्विष्णुः क
रमध्ये तु माधवं॥ करपृष्ठे जनार्दनं॥ ॥अथ व्याहृती न्यासः॥ ॐ भूः पादयोः भुव जानुनी॥ ॐ स्वः उर्वो॥ ॐ महः जठरे ज

नः कंठे॥ ॐ तपः मुखे॥ ॐ सत्यं शिरसि॥ ॥अथ गायत्री न्यासः॥ ॐ तकारं पादांगुष्ठयोः॥ ॐ सकारं गुल्फयोः॥ विकारं जं
घयोः॥ ॐ तुकारं जान्वो॥ ॐ वकारं उर्वो॥ रेकारं गुदे। णिकारं लिंगे॥ ॐ यकारं कट्यां। भकारं नाभौ॥ ॐ गोकारं उदरे॥ ॐ दे
कारं स्तनयोः॥ ॐ वकारं हृदये॥ ॐ सकारं कंठे॥ ॐ धीकारं मुखे। ॐ मकारं तालुदेशे॥ हिकारं नासिकाग्रे॥ धिकारं नेत्र
त्रयोः॥ ॐ योकारं भ्रुवोर्मध्ये॰ योकारं ललाटे। ॐ नःकारं पूर्वमुखे। ॐ प्रकारं दक्षिणमुखे। ॐ चोकारं पश्चिममुखे॰ दः
कारं उत्तरमुखे॰ ॐ यात्कारं मूर्ध्नि॥ व्यंजन तकारं सर्वव्यापि॥ ॥अथ शिरो न्यासः॥ ॐ आपो गुह्ये॥ ज्योति चक्षुषीः॥ ॐ र
सो वक्त्रे॥ अमृतं जानुनी। ब्रह्म हृदये॥ ॐ भूः पादयो॰ ॐ भुवः नाभौ॥ ॐ स्वः ललाटे॥ ॐ कारो मूर्ध्नि॥ ॥अथ आवाहनं।
ॐ गायत्री त्र्यक्षरां बालां साक्षसूत्रकमंडलुं॥ रक्तवस्त्रां चतुर्वक्त्रां हंसवाहनसंस्थितां॥ ऋग्वेदकृतोत्संगां ब्रह्माणीं
ब्रह्मदेवत्यां ब्रह्मलोकनिवासिनीं॥ आयातु सूर्यमंडलात्॥ आगच्छ वरदे देवि त्र्यक्षरे ब्रह्मवादिनी॥ गायत्री छंदसां मातः
ब्रह्मयोने नमोस्तुते॥ इति ध्यात्वा॥ ॥ॐकारस्य ब्रह्मा ऋषिः गायत्री छंदः परमात्मा देवता सर्वकर्मारंभे विनियोगः॥ ॥

सप्तव्याहृतीनां विश्वामित्रजमदग्निभारद्वाजवशिष्ठगौतमात्रीकश्यपाऋषयः गायत्र्युष्णीगनुष्टुब्बृहतीपंक्तित्रिष्टुब्जगत्य
छंदांसि अग्निर्वायुसूर्यबृहस्पतिवरुणेन्द्रविश्वेदेवादेवता तत्सवितुरिति विश्वामित्रऋषिरनुष्टुप्छन्दः सविता देवता आपो
ज्योतिरिति प्रजापतिऋषिरनुष्टुप्छन्दो ब्रह्माग्निवायुसूर्या देवताः प्राणायामे विनियोगः॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवायेत्यात्म
नः प्रदक्षिणीकृत्योदकं भूमि क्षिपेत्। प्राणायाममन्त्रयं कृत्वा॥ ॥ॐ सूर्यश्चमेति मंत्रस्य नारायण ऋषिरनुष्टुप्छन्दः सूर्यो देवता
अंबुदे प्राशने विनियोगः॥ ॐ सूर्यश्च मामन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः पापेभ्यो रक्षंतां यद्रात्र्या पापमकार्षं मनसा वाचा
हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्ना रात्रिस्तदवलुंपतु यत्किंचिदुरितं मयि इदमहं मामृतयोनौ सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि नमः स्वाहा।
॥ ॥ततो द्विराचमनं। ॐ आपोहिष्ठेति तिसृणां सिंधुद्वीप ऋषिः गायत्री छंदः आपो देवता मार्जने विनियोगः॥ ॐ आपोः
हिष्ठा मयोभुवस्तान ऊर्जे दधातन ॐ महेरणाय चक्षसे ॐ यो वः शिवतमो रसः ॐ तस्य भाजयतेह नः ॐ उशतीरिव मातरः ॐ
तस्मा अरंगमाम वः ॐ यस्य क्षयाय जिन्वथ। ॐ आपो जनयथा च नः॥ इति मनवभिर्मंत्रैर्मार्जने॥ सुमित्रिया द्रुर्मित्रिया इति य

जुषं द्वयोः प्रजापत्य ऋषिर्जयुरापो देवता अंबुग्रहणप्रक्षेपने विनियोगः॥ ॐ सुमित्रियान आप ॐ षधयः संतु ॐ दुर्मित्रि
यास्तस्मै संतु योस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः॥ ॐ द्रुपदादिवेति प्रजापत्याश्विसरस्वत्या ऋषयः अनुष्टुप्छन्दः जलावग्रहणे वि
नियोगः॥ ॐ द्रुपदादिव मुमुचानः स्विन्नः स्नातो मलादिव॥ पूतं पवित्रेणेवाज्यमापः शुंधंतु मैनसः॥ ॥ॐ ऋतं च सत्यं
चेत्यघमर्षण ऋषिरनुष्टुप्छन्दः आपो देवता उदकप्रधारणे विनियोगः॥ ॥ॐ ऋतं च सत्यं चाभिद्धात्तपसोध्यजायत
ततः सूर्यो अजायत ततः समुद्रो अर्णवः समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो अजायत अहोरात्राणि विदधद्विश्वस्य मिषतो वशी
सूर्याचंद्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत् दिवं च पृथिवीं चांतरिक्षमथो स्वः॥ ॥ॐ भूर्भुवः स्वरिति प्रजापति ऋषिर्गायत्र्यु
ष्णिगनुष्टुप्छंदांसि अग्निवायुसूर्या देवता ॐ तत्सवितुरिति विश्वामित्र ऋषि गायत्री छन्दः सविता देवता सव्याहृतिगा
यत्र्या सूर्यार्घदाने विनियोगः॥ गायत्रीमंत्रेण सूर्यार्घदानं त्रिवारं कुर्यात्॥ ततः गायत्रीमंत्रेण प्रदक्षिणीकृत्योदकेन दक्षिण
नासापवर्गश्रोत्रवंदनं॥ ॥ॐ उदुत्यमिति प्रस्कण्व ऋषिर्गायत्री छन्दः सूर्यो देवता॥ ॐ चित्रं देवानामिति कुत्साङ्गि

रऋषिस्त्रिष्टुप्छन्दः सूर्यो देवता॥ ॐ तच्चक्षुरिति दध्यङ्गाथर्वण ऋषिः पुर उष्णिक्छन्दः सूर्यो देवता सूर्योपस्थाने वि
नियोगः॥ ॐ उद्वयन्तमसस्परि स्वः पश्यन्त उत्तरं देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम्॥ ॐ उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति
केतवः दृशे विश्वाय सूर्यम्॥ ॐ चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्ष
० सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च॥ ॐ तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत्॥ पश्येम शरदः शतं जीवेम शर० शृणुयाम
शरदः शतं प्रब्रवाम शरदः शतमदीनाः स्याम शरदः शतं भूयश्च शरदः शतात्॥ ॥ॐ तेजोसि परमेष्ठी प्रजापतिऋषि
यजुः आज्यं देवता गायत्र्या आवाहने विनियोगः॥ ॐ तेजोसि शुक्रमस्यमृतमसि धामनामासि प्रियं देवानामनाधृष्टं देव
यजनमसि॥ ॐ तुरीयपदस्य विमल ऋषिर्गायत्री छन्दः परमात्मा देवता गायत्र्युपस्थाने विनियोगः॥ ॐ गायत्र्यस्येकपदी द्वि
पदी त्रिपदी चतुष्पद्यपदसि न हि पद्यसे नमस्ते तुरीयाय दर्शताय पदाय परोरजसे सावदो॥ ॥ॐ तत्सवितुरिति विश्वामित्र:

त्र ऋषिर्गायत्री छन्दः सविता देवता॥ वायव्यं बीजं चतुर्थस्वरः शक्तिः पञ्चविंशति व्यंजनं कीलकं॥ चतुर्थपदं बीजं
प्रणवो मुखं ॐ भूः हृदये ॐ भुवः शिरः॥ ॐ स्वः शिखा॥ ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं कवचं ॐ भर्गो देवस्य धीमहि नेत्रे। ॐ धि
यो यो नः प्रचोदयात् अस्त्रं॥ ॥ॐ तत् शिखायै नमः॥ ॐ सवितुर्भ्रूमध्याय नमः॥ ॐ वरेण्यमिति नेत्रयोः ॐ भर्गो मुखे ॐ
देवस्य कण्ठे ॐ धीमहि नेत्रे। धियः नाभौ ॐ यः गुह्ये ॐ नः जान्वोः ॐ प्रचोदयात्पादयोः॥ ॐ अग्निर्मुखं ब्रह्मा शिरः वि
ष्णुर्हृदयं। परमात्मा शरीरं श्वेतवर्णः सांख्यायनगोत्रा॥ पातालचरणाः षट्स्वराः सरस्वती जिह्वा पिङ्गाक्षी॥० ॥अ
थ ध्यानं॥ मुक्ताविद्रुमहेमनीलधवलच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैः युक्तामिन्दुनिबद्धरत्नमुकुटां तत्त्वात्मवर्णात्मिकां॥ गायत्रीं
वरदाभयाङ्कुशकशाः शुभ्रं कपालं गदां। शंखं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजेत्॥ इति ध्यात्वा मुद्रां प्रदर्शयेत्॥ सुमुखं सं
पुटं चैव विततं विस्तृतं तथा॥ एकद्वित्रिमुखं चैव चतुर्मुखमतः परं॥ पञ्चमुखं षण्मुखञ्च व्यापकाञ्जलिकं तथा॥ शकटं यमपा
शं च ग्रथितं चोन्मुखोन्मुखं॥ प्रलम्बं मुष्टिकं चैव मत्स्यकूर्मौ वराहकौ॥ सिंहाक्रान्तं महाक्रान्तं मुद्गरं पल्लवं तथा॥ एता मुद्राश्च:

तुर्विंशागायत्र्युस्तुपतिष्ठता ॥ मुद्रैता यो भिजानाति सर्वं न तस्य सिद्धिदायकं । गायत्रीतुपरित्यज्यद्विजश्चान्यमुपासते ॥ तृषितोजा
न्हवीतीरे कूपं खनति दुर्मति । ॥ ॐ अस्योपसंहारणमंत्रस्य सवितुर्भार्गव ऋषिर्बृहद्गायत्री छंदः परमात्मा सविता देवता तुरीयं
पदं अस्योपसंहारणे विनियोगः ॥ ॥ ॐ आपः अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ज्योतिस्तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ रसो मध्यमाभ्यां नमः ॥ :
ॐ अमृतं अनामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ ब्रह्म कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ ॐ भूर्भुवः स्वरों करतलकरपृष्ठानमः ॥ ॥ अथांगन्या
सः ॥ ॐ अग्नये हृदयाय नमः ॥ ॐ वायवे शिरसे स्वाहा ॥ ॐ सूर्याय शिखायै वषट् ॥ ॐ ब्रह्मणे कवचाय हुं ॥ ॐ विष्णवे नेत्र
त्रयाय वौषट् ॥ ॐ रुद्राय अस्त्राय फट् ॥ ॥ अथ ध्यानं ॥ यद्देवासुरपूजितारुणनिभं सामर्थ्यतारात्मकं ॥ पूंनागांबुजना
गपुष्पबकुलैः काशैः कुशैरर्चितं ॥ नित्यं ध्यानसमस्तदीप्तिकरणं कालाग्निरुद्रोपमं ॥ तत्संहारकरं नमामि सततं पातालसं
स्थं मुखे । सोहमर्कमहं ज्योतिरर्कज्योतिरहं शिवः ॥ आत्मज्योतिरहं शुक्रः सर्वज्योतिरसोहमों ॥ ॐ धाम्नो धाम्नो राजं तनोव
रुणनो मुंचः यदा दुरघ्न्या इति वरुणेति शपामहे ततो वरुणनो मुंच ॥ आवायव वायव्याः ॐ र वायव वायव्याः ॥ हरोसिपा

प्मानमे विषिरयं सूर्याय नमः ॥ ॐ ब्रह्मणशाश्वते कर्मविनाशे कर्मदायिने जगत्प्रसूतिविमले सवित्रे भास्वते नमः ॥ ॐ ना
रायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥ ॥ ॐ अहोमहाबहुलपादिव्यसंधेसरस्वतिः ॥
अजरे अमरे चैव ब्रह्मयाती नमोस्तुते ॥ इति स्थायोनिमुद्रां प्रदर्शयेः ॥ ॐ वशिष्ठशापात्वं विमुक्ता भव ॥ ॐ गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः
गुरुर्देवो महेश्वरः ॥ गुरुरेव परं ब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥ ॥ अथ गायत्रीजपतदनन्तरं ॥ ॥ सुरभिर्ज्ञान वैराग्ये योनिः
कूर्मोथ पंकजः ॥ लिंगं निर्वाणमुद्रे स्थो जपान्ते च प्रदर्शयेत् ॥ ॐ विश्वतश्चक्षुरिति विश्वकर्मा भौवन ऋषिस्त्रिष्टुप् छंदः
विश्वकर्मा देवताः सूर्यो प्रदक्षिणाकरणे विनियोगः ॥ ॥ ॐ विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतो मुखो विश्वतो बाहुरुतः विश्वतस्पा
त् ॥ सं बाहुभ्यां धमति संपतत्रैर्द्यावा भूमी जनयं देव एकः ॥ एकचक्रो रथो यस्य दिव्यः कनकभूषितः ॥ स मे भवतु सुप्रीतः पद्म
हस्तो दिवाकरः ॥ ॐ दिवाकराय नमः ॥ ॥ ॐ देवा गातुविदो गातुं वित्त्वा गातुमित् मनसस्पत इमं देव यज्ञं ० स्वाहा वाते
धाः ॥ अनेन यथोक्तरस्यातं गायत्री संख्याकेन प्रातः संध्यांगभूतेन ब्रह्मस्वरूपी सविता देवता प्रीयंतां ॐ सवित्रे नमः ॥ ततो

द्विराचम्य ॐ उत्तरे शिखरे इति प्रजापति ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः संध्या देवता संध्या विसर्जने विनियोगः॥ ॥ॐ यदह्नारयदस्य
एंमाचाहीनंतु यद्भवेत्॥ तत्सर्वं क्षम्यतां देवि कश्यपप्रियवादिनी॥ ॐ उत्तरे शिखरे जाता भूम्यां पर्वतवासिनी॥ ब्रह्मणोभ्यो
भ्यनुज्ञाता गच्छ देवि यथासुखं॥ ॥ततः श्रोत्रवन्दनं॥ ॐ ब्रह्मपाशि सहस्रेण रुद्रशूलशतेन च॥ विष्णुचक्रसहस्रेण शिखा
मुक्तिं करोम्यहं॥ ॐ विसर्जिता वेदमाता द्विजानां पापनाशिनी॥ आयुस्तेजोबलं दत्वा द्विजानां पापनाशिनी॥ गच्छ देवि यथा
सुखं॥ ॥इति प्रातःसंध्या संपूर्ण॥ ॥अथ मध्याह्नसंध्या विशेषमाह॥ आवाहनं॥ सावित्री युवती शुक्लां शुक्लवस्त्रसंयु
क्तां त्रिलोचनीं॥ त्रिशूलिनी वृषारूढां यजुर्वेदकृतोत्संगां रुद्राणीं रुद्रदेवत्यां रुद्रलोकनिवासिनीं॥ कैलाशविहितावा
सां मायांति सूर्यमंडलात्॥ आगच्छ वरदे देवि त्र्यम्बके रुद्रवादिनी॥ सावित्री छंदसां माता रुद्रयोनिर्नमोस्तुते॥ शेषं पूर्ववत्॥
अथाचमनं॥ ॥ॐ आपः पुनंतु पृथिवीं पृथ्वी पूता पुनातु मां॥ पुनंतु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्म पूता पुनातु मां॥ यदुच्छिष्टमभोज्यं च
यद्वादुश्चरितं मम॥ सर्वं पुनंतु मामापोसतां च प्रतिग्रहं स्वाहा॥ ॥ततो द्विराचमनं॥ शेषं पूर्ववत्॥ अथ मध्याह्नसंध्याविधिः

ये गायत्रीतर्पणं॥ ॥प्राणायामोथ संकल्पः ऋषिछन्दस्तथैव च॥ देवता च षडंगश्च आवाहनमतः परं॥ ॥ॐ अस्मिन्काले स
र्वपापो सविता देवताप्रीतये गायत्रीतर्पणमहं करिष्ये॥ ॥ॐ तत्सवितुरिति विश्वामित्र ऋषिः सविता देवता गायत्री छंदः तर्प
णे विनियोगः॥ ॥पूर्ववत् षडंगन्यासं कुर्यात्॥ ॐ भूर्भुवः स्वः पुरुषं तर्पयामि॥ आगच्छतु साममममयं मंडलान्तर्गतं सविता परमा
त्मानं आवाहयिष्ये॥ ॥ॐ भूः पुरुष ऋग्वेदाय नमः तर्पयामि॥ ॐ भुवः पुरुष यजुर्वेदाय नमः तर्पयामि॥ ॐ स्वः पुरुष साम
वेदाय नमः तर्पयामि॥ ॐ महः अथर्ववेदाय नमः तर्पयामि॥ ॐ जनः पुरुष इतिहासपुराणाय नमः तर्पयामि॥ ॐ त
पः पुरुष सर्वागमाय नमः तर्पयामि॥ ॐ सत्यः सत्यलोकाय नमः तर्पयामि॥ ॐ भूर्भुवः स्वः मण्डलाय नमः तर्पयामि॥ ॐ भूः
एकपदाय गायत्र्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ भुवः द्विपदाय गायत्र्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ स्वः त्रिपदाय गायत्र्यै नमः तर्पयामि॥
ॐ भूर्भुवः स्वः चतुष्पदाय गायत्र्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ उषसे नमः तर्पयामि॥ ॐ गायत्र्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ सावित्र्यै नमः
तर्पयामि॥ ॐ सरस्वत्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ वेदमात्रे नमः तर्पयामि॥ ॐ पृथिव्यै नमः तर्पयामि॥ ॐ जयायै नमः तर्पयामि॥

ॐ शांडिल्यैन नमस्तर्पयामि। ॐ कौशिकायैन नमस्तर्पयामि। ॐ सर्वापराजितायैन नमः। ॐ सहस्रमूर्त्यैन नमः॥ २४॥ ॥ मंत्रैरेतैस्त्रयो
विंशं चतुर्विंशति संमितैः॥ गायत्रीं तर्पयंत्येन नतर्पितं सचराचरं। ॥इति गायत्री तर्पणं॥ आचमनं॥ श्रोत्रं वन्दनं कृत्वाः॥
ततः मध्याह्न विधयेज्जल होमं। ॐ सूर्याय स्वाहा इदं सूर्याय नमः। ॐ प्रजापतये स्वाहा इदं प्रजापतये नमः॥ ॥इति मध्या
ह्न संध्या संपूर्णं॥ ।अथ सायं संध्यायामपिः॥ किंचिद्विशेषमाह॥ ॥अथ ध्यानं॥ वृद्धां सरस्वतीं कृष्णां पीतवस्त्रां
चतुर्भुजां॥ शंखचक्रगदापद्म हस्तां गरुडवाहिनीं॥ वदर्याश्रमवासां सामवेदकृतोत्संगां मायांति सूर्यमंडलात्॥ ॥
वैष्णवी चेह्लतां तां सा देवीमावाहयाम्यहं॥ आगच्छ वरदे देवि त्र्यक्षरे विष्णुवादिनी॥ सरस्वती छन्दसां मातर्विष्णुयो
नी नमोस्तुते॥ शेषं पूर्ववत्॥ आचमनेपि विशेषः॥ ॐ अग्निश्चमेति नारायण ऋषि अनुष्टुप् छंद अग्निर्देवताः
अंबुप्राशने विनियोगः। ॥ॐ अग्निश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यो पापेभ्यो रक्षंतां यदन्हा पापमका
र्षं मनसा वाचा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्ना अहस्तदवलुंपतु यत्किंचिद्दुरितं मयि इदमहममृतयोनौ सत्ये ज्यो

तिषि जुहोमि स्वाहा॥ ॥ततो द्विराचमनं॥ शेषं पूर्ववत्॥ इति त्रिकालसंध्या समाप्तः। ॥अथ गायत्री प्रत्यक्षर विव
रणं॥ ॥ॐ तत्कारस्य वशिष्ठ ऋषि गायत्री छन्दः अग्निर्देवता पृथ्वी वीजंः प्रहरा शक्तिः सुमुखमुद्राः। चंपकवर्णं पंकज
ध्यानं॥ पादांगुष्ठयोर्न्यसेत्॥ सर्वपातकं हरतिः ॐ सकारस्य भारद्वाज ऋषिः पंक्तिछन्द प्रजापतिर्देवता आपो देवता वीजं
प्रभाशक्तिः संपुटमुद्राः अतसी पुष्पवर्णं पंकज ध्यानं गुल्फयोर्न्यसेत्॥ उपपातकं हरति॥ ॐ विकारस्य गौतम ऋषिरनु
ष्टुप्छन्दः सोमो देवताः तेजो वीजं नित्या शक्तिः विततमुद्रा अरुणवर्णं पंकज ध्यानं जंघायोर्न्यसेत् महापातकं हरतिः॥ ॐ
तुकारस्य धूम्र ऋषि त्रिष्टुप्छन्दः इन्द्रो देवता वायव्यं वीजं विश्वभद्रा शक्तिः विस्तृतमुद्रा इन्द्रनील वर्णं पंकज ध्यानं जानुनो
न्यसेत् भ्रूणहत्यादि निवारणं भवति॥ ॐ वकारस्य भृगु ऋषि पंक्तिछन्दः आदित्यो देवता आकाश वीजं विमला शक्तिः एक
मुखमुद्रा अग्निवर्णं पंकज ध्यानं ऊर्वोर्न्यसेत्। अगम्यागमन पापं प्रणश्यति॥ ॐ रेकारस्य शांडिल्य ऋषिर्वृहती छन्दः वृहस्

तिर्देवता प्राणोबीजं प्रभाशक्तिः द्विमुखमुद्रा अरुणवर्णपंकजस्थं ध्यानं गुदे न्यसेत् । अगम्यागमनकृतं पापं प्रणश्यति । ॐ णिका
रस्य लोहित ऋषिः जगती छन्दः सविता देवता जयाबीजं त्रिमुखमुद्रा विद्युतवर्णपंकजस्थं ध्यानं लिंगे न्यसेत् । अभक्ष्याभक्षणकृ
तं पापं दहति ॥ ॐ यकारस्य गार्ग्य ऋषिः कान्ती छन्दः भर्गो देवता व्योमबीजं सीताशक्तिः चतुर्मुखमुद्रा पीतवर्णपंकजस्थं ध्यानं
कट्यां न्यसेत् । पुरुषहत्यापापं नश्यति ॥ ॐ भकारस्य शातातप ऋषिः लुतलं छन्दः पर्जन्यो देवता उदानो बीजं कान्ताशक्तिः पं
चमुखमुद्रा ताम्रवर्णपंकजस्थं ध्यानं नाभौ न्यसेत् ॥ गुरुहत्यापापं नाशयति । ॐ गोकारस्य सनत्कुमार ऋषिः आद्य छन्दः
सरस्वती देवता समानो बीजं दुर्गाशक्तिः षण्मुखमुद्रा रक्तवर्णपंकस्थं ध्यानं ॥ जठरे न्यसेत् ॥ गोहत्यापापं प्रणाशयति ।
ॐ देकारस्य सत्यतपस्तनु ऋषिः विराट् छन्दः रुद्रो देवताः क्लूं बीजं सरस्वतीशक्तिः अधोमुखमुद्रा नीलवर्णपंकजस्थं ध्यानं
स्तनयोर्न्यसेत् ॥ स्त्रीहत्यापातकं हरति ॥ ॥ ॐ वकारस्य भार्गव ऋषिः पंक्तिछन्दः आदित्यो देवता स्पर्शोबीजं विरूपाश
क्तिः व्यापकाञ्जलिमुद्रा सुवर्णवर्णपंकजस्थं ध्यानं हृदये न्यसेत् ॥ वाक्कृतं पापं नाशयति ॥ ॐ कारस्य पराशर ऋषिः वि

वलं छन्दः ब्रह्मो देवताः रसोबीजं विश्वात्माशक्तिः शकटमुद्रा पीतवर्णपंकजस्थं ध्यानं ॥ कंठे न्यसेत् मनसा कूटकृत्यापं ह
रति ॥ ॐ धीकारस्य द्रोण ऋषिः विज्ञानविराट् छन्दः ऐन्द्रो देवताः रूपबीजं विभूतिशक्तिः यमपाशमुद्रा विद्युद्वर्णपंकज
स्थं ध्यानं । अधरे न्यसेत् ॥ पितृमातृवधकृतं पापं प्रनाशयति ॥ ॐ मकारस्य मनु ऋषिः रक्तपंक्ति छन्दः महेन्द्रो देवता
गंधोबीजं विमलाशक्तिः ग्रंथिमुद्रा पद्मरागवर्णपंकजस्थं ध्यानं ॥ तालौ न्यसेत् आजन्मकृतं कं हरति ॥ ॐ हिकार
स्य दक्ष ऋषिः विराट् छन्दः मैत्रावरुणो देवताः वाग्बीजं योगाशक्तिः सन्मुखमुद्रा शंखवर्णपंकजस्थं ध्यानं अक्ष
रेण नेत्रयोर्न्यसेत् स्थावरजंगमविषयपापं प्रणश्यति ॥ नासाग्रे न्यसेत् ॥ प्रतिग्रहकृतपापं नाशयति ॥ ॐ धिकारः
स्य कश्यप ऋषिः अक्षरपंक्ति छन्दः विश्वेदेवताः पाणिबीजं नित्याशक्तिः ऊर्ध्वमुखमुद्रा पद्मरागवर्णपंकजस्थं ध्यानं ॥
अक्षरेण नेत्रयोर्न्यसेत् । स्थावरजंगमविषयपापं प्रणश्यति ॥ ॐ योकारस्य यमदग्नि ऋषिः कात्यायनं छन्दः वैश्वानरो दे
वता वायुबीजं ज्ञानशक्तिः मुष्टिकमुद्रा रक्तवर्णपंकज ध्यानं भ्रुवौ न्यसेत् । प्राणिमात्रहत्याकृतपापं नाशयति ॥ ॐ कार

स्य मैत्रावरुणऋषिः ज्योतिमती छंदः आदित्यो देवता वायुबीजं रतीशक्तिः कूर्म्ममुद्रा धूम्रवर्णपंकजस्थं ध्यानं लला
टे न्यसेत् ॥ सर्व्वपातकानि दग्धा अन्यैर्न लिप्यते ॥ ॐ नकारस्य विमल ऋषि देवी गायत्री छन्दः परमात्मा देवता रूपबी
जं श्रीतिशक्तिः वराहमुद्रा पीतवर्णपंकजस्थं ध्यानं । पूर्वमुखे न्यसेत् । ब्रह्मपूतो भवति ॥ ॐ प्रकारस्य अंगिरसऋषि
शं भूछंदः कुवेरो देवता मनोबीजं मायावी शक्तिः सिंहाक्रान्तमुद्रा नीलोत्पलवर्णपंकजस्थं ध्यानं दक्षिणामुखे न्यसेत्
सगच्छद्रुलणः पदं ॥ ॐ चोकारस्य कात्यायनऋषि परिभूछन्दः वामदेवो देवता बुद्धिबीजं मायाशक्तिः महासिंहक्रां
तमुद्रा पंकजस्थं नीलोत्पलपवर्णपंकजस्थं ध्यानं दक्षिणामुखे न्यसेत् ॥ सगाद्द्रुलणः पदं ॥ अपराजिता शक्तिः
महाक्रान्तमुद्रा पीतवर्णपंकजस्थं ध्यानं ॥ पश्चिममुखे न्यसेत् सगाद्दैस्नवः पदं ॥ ॐ दकारस्य गोतमऋषिस्त्रि
ष्टुं छन्दः सोमो देवता अहंबीजं शोभा शक्तिः मुद्गरमुद्रा धूम्रवर्णपंकजस्थं ध्यानं उत्तरमुखे न्यसेत् ॥ सगाद्दे दीप्व
रःपदं ॥ ॐ याकारस्य कुलभयहाऋषि स्त्रीछन्दः तुल्यो देवता चिन्त बीजं भद्राशक्तिः पल्लवमुद्रा धूम्रवर्णपंकः

जस्थं ध्यानं शिरसि न्यसेत् ॥ मोक्षं ददातिः ॥ ॥ इति गायत्री अक्षर विवरणं हृदयं ॥ ॥ अथ गायत्री व्याख्यानं ॥ अनाम
यन्तात्सवितुर्वरेण्यं धर्म्मो हि देवस्य समाय धीमहि । सन्तस्ततानं १ लोशरहितायधी योहि येन स्तत्प्रचोदयात् ॥ परंब्रः
मास्य भाति यस्य पदं यस्त्राणि नामसदा ॥ तज्ज्ञात्वा परमेशस्य विसतु कारणात्मनः ॥ २ ॥ सत्त्वरूपं वरेण्यं प्रार्थनीयं सदावु
धैः ॥ कुज्ञानन्दे सुभिरपि क्वापिचैवं न याच्यते ॥ कुज्ञानान्दाविरक्तेन प्रार्थितं तन्मुमुक्षुणा ॥ वेदान्तवुद्धावारूढं भर्गो
विद्याविदाहकं ॥ तस्मिन्दग्धे तु प्रारब्धानुमारो हृतविग्रहाः ॥ सच्चिदानन्ददेवस्य स्वरूपोचिन्तयन्महि ॥ ५ ॥ धियो यो नो द
यो देवः प्रास्वोत्रे प्रचोदयात् ॥ प्रकर्षेण प्रेरयितु स्वस्वरूपे सुखार्णवे ॥ यथा न पुनरावृत्ति कथं चिन्त्यो न चिन्त्यचित् ॥ या
त्यातमनुलोमस्थः प्रतिलोमे न संप्रति ॥ प्रचोदयात्सेरनुं अतूनतान्महात्सुखं ॥ सुखमेसर्वदा भूयाद्दुःखं मा भूत्सदैव हि ॥
योनिरक्तो धियोऽस्मान्तं वयं चिन्तयन्महि ॥ चिन्तयन्तस्तादेवस्य ज्ञानं भर्गप्रजायते ॥ ज्ञानात्तद्वरेण्यश्रेष्ठः केलमज्ञानैः
निवृत्तिः ॥ सवितुस्तन्निजं रूपं सच्चिदानन्दसागरं ॥ १० ॥ श्रीमत्तत्पवती सूनोः व्याख्येयं समतास्मृता ॥ अभिन्नोप्रति

पंचत्त ॥ गाय श्रीतु सि बासत्त ॥ सोह मर्त्यो ॥ सुमा [illegible] वि [illegible] नकुनाबेन ॥ तं वि ॥ धंमर्वे सिवे ॥ योगी पर [illegible]
हे ॥ ॥ रति मायश्री ध्यात्वान मित्त ॥ ॥ योगी [illegible] ॥ सर्वाव ध्या ॥ पृ [illegible] संध्याप [illegible] नातत्पर ॥ [illegible]
वे हियत ॥ [illegible] गतीदित सु ॥ यावत्तो [illegible] पृथी यात [illegible] ॥ ज्ञातयः ॥ ति का [illegible] पाव [illegible] थींय [illegible]
यय भु [illegible] ॥ ध्यासत ॥ यत्र तु तो केवलं तित [illegible] उपास्व व सपू [illegible] ॥ [illegible] पर [illegible] जो पे [illegible] जि तु र्व प्राप्नोति [illegible] ॥
पू [illegible] ॥ याय [illegible] सुपो [illegible] शि [illegible] ॥ दीर्घमायु [illegible] सर्व पाय ॥ ४ ॥ यम ॥ संध्यामुपासीत [illegible]
[illegible] ॥ विभूत [illegible] बु [illegible] जातन ॥ ॥ बुद्धो [illegible] ॥ संध्या लो प [illegible]
[illegible] य [illegible] योनिग [illegible] म [illegible] ॥ मनु ॥ ॥ नाप [illegible] तिय ॥ [illegible]
प [illegible] ॥ य [illegible] ॥ श्र नागता तु ये पू [illegible] मा नां तु पश्चिमां ॥
[illegible] ॥ ८ ॥ या [illegible] संध्या [illegible] ॥ [illegible] ये लं त्रा

थिता वंगाः अन्योन्यं घृणावर्जिताः ॥ सशब्दाः चंचला या च त्रुतिताग्रा यथा तथा ॥ छिन्नसूत्रेषु ग्रथिताः पारषस्था पुरातनाः
॥ मालादुः प्रकाशिन्योग्रा यतानि न्यूतंतुषु ॥ ॥ स्कन्दपुराणे ॥ तर्जन्या न स्पृशेत् सूत्रं कंपयेन्न विधूनयेत ॥ अंगुष्ठस्य तु मध्या:
स्य परिवर्त्तं समाचरेत् ॥ मध्यमाकर्षणं तस्मात् सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ नान्यांगुलिभिराकर्षं ननवैश्रुत पास्य शात् ॥ ॥ इन्द्र
रवचनं ॥ उच्छिष्टो वापि कर्मस्थः सलिप्तः सर्वपातकैः ॥ नासो लिप्यति पापेन रुद्राक्षस्य तु धारणात् ॥ रुद्राक्षं कंठमावद्धः स्व
पचो म्रियते यदि ॥ सोपि रुद्रः पदं याति किं पुनर्मनुष्यादयः ॥ ८ ॥ लक्षं तु स्पर्शने पुण्यं कोटिर्भवतु धारणात् ॥ दशकोटिः
सहस्राणिः धारणा ल्लभते फलं ॥ लक्षकोटि सहस्राणि लक्षकोटिशतानि च ॥ जपेन लभते पुण्यं नात्र कार्या विचारणा
त् ॥ ॥ योगीश्वरः ॥ अभावे वाक्षमालायाः कुशग्रन्थ्याभिपाणिना ॥ जप एव हि कर्त्तव्यः ऐकाग्रमनसा सदा ॥ ११ ॥ तत्वदर्शः ॥
अनामिकाद्वयोर्मध्ये तस्मादधं क्रमेण तु ॥ तर्जन्यादौ जपान्ते च अक्षमालाकरे स्थिताः ॥ अंगुष्ठाग्रेषु यज्जप्तं यज्जप्तं मेरु
लंघने ॥ असंख्यातं तु यज्जप्तं तत्सर्वं निःफलं भवेत् ॥ १३ ॥ मध्यमादिद्वयं पर्वे जपकाले च वर्जयेत् ॥ एवं मेरु विजानी

दर्शितं तु स्मरणास्त्रयं ॥ ॥ योगीश्वरः ॥ सप्तावर्त्ता पुनर्द्दयं दशभिः प्रापयेद्दिवं ॥ अष्टाविंशतिया भक्त्याः नयतेशीश्वरालयं ॥
अष्टोत्तरशतं जप्त्वा तारयेयन्म सागरात् ॥ ॥ व्यासस्तः ॥ दशभिर्जन्मजनितं शतेन च पुराकृतं ॥ त्रिजन्मजं सहस्रेण गायत्री
हन्ति किल्बिषं ॥ ॥ वायुपुराणे ॥ भक्तो निर्जलने तिष्ठेद्राविंनो त्यापसूर्यदृक् ॥ जप्त्वा सहस्रं गायत्र्याः शुद्धिर्वे स्रव धादते ॥ २८
सर्वेषां चैव पापानां शंकरे समुपस्थिते ॥ दशसाहस्रिको भ्यासो गायत्र्याः शोधनं परं ॥ गोघ्नः पितृघ्नो मातृघ्नो भ्रूणहा गुरुत
ल्पगः ॥ ब्रह्मस्वदायहारी च यश्च विप्र सुरां पिवे ॥ गायत्र्याः लक्षहवेन पूतो भवति मानवः ॥ एतच्च मानसवाचिकविषयं ॥
कायिके तु महाप्रायश्चित्त श्रवणात् ॥ योधीते हन्यहन्येतां त्रीणि वर्षाणि मानवः ॥ स वृत्तपर मध्येति वायुभूतस्समूर्त्तिमा
न् ॥ ॥ योगीश्वरः ॥ तुष्णीमासीनश्च जपं चांजलपतितादिकां ॥ दृष्ट्वा तां वायुमास्पृश्य भाषित्वा त्वा विस्मृत्याति ॥ गोभिरः
॥ ॥ नोदकस्थो जपेत्प्राज्ञो गायत्रीं वेदमातरं ॥ अग्नित्रयस्य मुख्यो यस्मात्तस्मात्तु स्थाय तां जपेत् ॥ २३ ॥ नार्द्रवासा जपं कुर्यात्
नंदप्रनं प्रतिग्रहं ॥ सर्वं नष्टं जाकां सं वियाः दृष्टिर्जा नु चयकृतं ॥ २४ ॥ बृहस्पति ॥ मन संहरणं शौचं मौनं मंत्रार्थचिन्तनं ॥ अव

त्वमग्ने वेंदोजयल्संपत्तिहे तवः॥ ॥इति गायत्री कल्प समाप्त मिति शुभं॥ संवत् १८५२ मिति मार्गशिर वदि ० विष्णु श्री बा
लमुकुन्द लिखितं मम दोषो न दीयते ॥१॥१॥१॥

श्री गणेशाय नमः॥ श्री ॐ नमो कलंकि परब्रह्म· सच्चिदानन्द स्वामी जोति स्वरूप निरन्जन नि
राकार· सर्वव्यापित जगदिश्वर शिव सक्ति अघोर ब्रह्म यौराशि सिद्ध तेत्तिस कोटि देवता
सम्पूर्ण कालि पश्चिम· मक्का न बराड अर्बा बारि जन्म श्री सरि धर स्वामि का पुत्र· श्री बालकुमा
र· श्री मुनि श्वर· वलिष्टजि का औतार· राम औतार· कालक्षेपन· कृष्ण औतार का वर्न· देवका
लो हिज यात्रा आस्त्र रा औतार भैसाकि या को छ· सम्वत् १९४२ साल का वै गाव मे न्हा दोषि
उत्रान· १९५६ साल भित्र मा पश्चिम कि झा काग डा श्री जयानि देवि का मन्दिर मा· श्री नि:
कलंकि औतार प्रकट होला भन्या सवृद भया को छ· ५६ साल मा कलियुग को पाप् नष्ट्रा
र बर्ष पुग्न छ· भागिरथी को महिमा ब्रह्म गरउ कि बागमती मा स ह्दै· कासि को महिमारी
डी मा सर्ह्न मध्ये सम् कौ तीर्थः महिमा पालउ मा सर्ह्द· चार धाम मउ नरा बराउ मुक्तिनाथ·
माहेन्द्र· अर्वाबा बिरे संगा केलास उनि मधाम धोला गिरि पर्वत सालि ग्राम गण्डु मा छा

नेपालमै गयागंया ... का कोठः सिद्ध भै माहात्मा रुद्रावर्ति गंगा रुद्रकुंड उत्तरगंगा वराह आ भै मा
हात्मा इन्द्रकालिका अन्य को प्रमाण सत्यलोकले भेट न लाग्यो ५८ साल देखि सत्यको हलतिहु
न्याछ· नोलि उद्धार गर्नौ निमित्त मार· राक्षसको दोपन· गरि पृथिवीको भार उतार्नालाई· वलदे
वको औतार भयाको हो सिद्धेश्वर· योगेश्वर· सन्त महन्त· जैसि पण्डित· वेदानि धर्मसास्त्र प
ढन्या ग्यानि ध्यानि जपी तपी तीर्थवासि· आजा पूजा गर्न्या· दानतपस्या गर्न्या सन्ध्या गा
यत्रि जपन्या· गाट वर्ण· ३६ जात छोटा वडा सवैले· वर्णाश्रमको· सवैले स्वधर्म मार
हिपरवल· परमेश्वर मा प्रेम भक्ति भयाका धर्मका निसापि· भक्ति हरूजो उद्ध
रहुन्याछ· पापिको नास हुन्याछ· अव पापको कर्म गर्न्यालाई· ये काहृतमा गौव दे
का हृतमा एक पाउमा पदम· हृदयमा धारणा भयाका ब्राह्मण जान्या भक्ति प
निपी न्या तेस्ता ब्राह्मण हिन्दुस्थान मा जन्म भयाको होला· तिनै ब्राह्मणरा वाट· ये
पृथिवीको· कर्म हुन्याछ· पाहाड· मधेस· हिन्दुस्थान भर येकै मिलाउला· तिनै ब्राह्म
णलाई चिन्न· नरलो गलाई कठीन होला· तेस्ता ब्राह्मणलाई जस्ले अपमान गर्लो·
तेस्लाई परि दुःख होला· तेस्ता ब्राह्मणलाई जस्ले चिनि मान्यता गर्छ तेस्लाई प
छिसुः वहुन्छ भलो पनि हुन्याछ· पृथिवीको कर्म भन्याको कसा रीतले हुन्छ जा
नि वुद्धिमान जैसि पण्डीत मन्त्रीजनहरूले वुझनु विचार गर्नन्· अव सांची लोकि
न्याछ· सन्तले मिलन्याछ· सत्य देविका कन्या छुन्याछन्· नारायणका वाणीपि
न्छन्· सवैदे पृथ्वीमा मिलन्याछन्· हरण भरणाय राडी वाट हुन्याछ· अंग्रेज
को राज हरण भै हिन्दुस्थान को राज भै राम रीति रमाथित देउ हलाति हुन्याछ· अंग्रे
जलाई जितनी हिन्दुस्थानवाट· पेला पेत जस्ले ध पाउछ नारायणात नैहुन मनिजा

दु॰ मैलापरवृत्तिपट मे थरकाउत्पत्ति॰ प्रलयका॰ यस माहवाक्यालाई य
सोकुरो केहे हुन्थ्यो भनी नपरनाई॰ अनर्थ गर्न्या जति छन॰ तिनलाई॰ प्रला
णधार वेदका माहवाक्य विष्णुका सुदर्शनचक्र॰ शीवजिका त्रीशूलका
लषक सक्ति॰ माहकालिका सक्ति वा न॰ परत्रलिका गदा पद्म वा सुदे
वका वज्रले॰ राक्षेसनाम कर्म गर्न्या हरूलाई॰ भस्म गर्न्या छन॰ परत्र
लका सरप वरी मर्न्या छन॰ इनै परत्रलका सरपमा परि मर्यो भन्या॰ कोटि दु
र्गन्या पाति आप मोहन हुनसक्न्या छैन॰ येसलोकमा पनि दुष हुन्या छ॰ परलो
कमा पनि अघोर नरकमा पर्न्या छन॰ परत्रलका उत्पत्ति प्रलयका यस माहा
वाक्यलाई सारै होला भनि प्रतित मान्यालाई॰ भलो हुन्या छ॰ अपुत्रलाई पुत्र हो
ला निर्धनि भया धनि होला॰ रोगि भया निरोगि होला आयुर्बल वृद्धि होला॰
येसलोकमा सुःष सम्पति भै परलोकमा पनि वैकुंठवास होला॰ ८ वेद १८
पुराण ६ व्याकर्ण॰ १४ सास्त्र॰ ५२ उत्पत्ति बत्तिस ४ युग संमका दस औतार॰
उत्पन्न भयामात्रै॰ यो कुरा उत्पन्न होला॰ सागरका नाम रथ राम प्रकट भै कन॰ हि
नुस्थान भरमा मुलुकको बलति हुन्या छ॰ येसो कुरो केहे हुन्थ्यो भनि भ
न्याहरूले॰ आफ्नाई वृद्धि देवतावलियो गरि वहाँ वाति सरद देषि उठेका
माहवाक्य हुन॰ तासो मान्यालाई लाभै हुन्या छ॰ कुटो मान्या हलि न्या
छ॰ सातै दीपन उठै डाकिनै लोकमा नारायण पैदा भया पछि कसै

कोसंस्थि जर्जर हुन्या छैन· सो भक्ति छोटा बडा सबैले· अलग छाडी सत धर्मीमा
लागन्याका भयर· व्याकर्ण· गणीत हरु भयाको· माथि कलासी नले भैआ
याको हो· अव पनि सो हि रीतले साका गुरुणा रीति स्थिति सबैनजा भैआउन्या
छ जौसि· पण्डित हरुले सो भक्तिका मगन्या वाढिया होला· इनै माहा वाक्य ज
ति गुह्य हुन गयो भन्या· साधु सन्त भक्ति जन गरीव गुरुआ कसैको पनि 5
ज्ञार पनि हुन्या छैन· धर्मको रीति थिति पनि वहन्या छैन· येस पृथिवीमा राष
न वकि आइन्या छन· अंग्रेजको राज पनि हरण हुन्या छैन· सवत्तां पटदनांवा
यो हरनि वस्तु धारा सपि वर्बेसह आगामी विद्धा यौ जायतो कमी·॥१॥

श्री· कृष्ण गंडकी पश्चीम· मक्कानाथ डंडुरे सुंगा कैलास श्री वालकुमारसि
द्धके भक्ति मुक्ति कोटवन्या संपाखिवाटयुका याको वाक्य ले साको मा
न्याले मन मारायया· अकाल मत्यु पनि हवैन· पछि भलो होला दुःख हो
ला· इति सम्वत १९५२ साल मिति भाद्र वदि ५ रोज १ शुभम॥ ॥ ॥ ॥ ॥

३०

॥ श्रीगणेशाय नम ॥

॥ अथ तर्पणविधिप्रारम्भः ॥

[illegible] ॥ आचम्य

ॐ अद्येह अमुकगोत्रस्य· अमुकसर्मणस्य· अद्य कर्तव्य·
सांवत्सरिकैकोदिष्ट श्राद्धेति न्यतर्पणांगत्वेन देवर्षि
मनुष्यपितृतर्पणं महं करिष्ये· ॥ ॥ ततः प्राङ्मुखो भूत्वा·
अर्घपात्रमादाय· ॥ गन्धाक्षतयवकुशोदकेन ब्रह्मादीन्
तर्पयेत· ॥ ॐ विश्वेदेवासऽ आगतः शृणुता म इमं हु
वम· एदं बर्हिर्निषीदत· ॥ विश्वेदेवा शृणुतेमं हवं मे
ये नारिक्षे यऽ उपद्यविष्ठ· यऽ अग्निजिह्वाऽ उत वा यज
त्राः आसद्यास्मिन बर्हिषि मादयध्वम· ॥ इति मंत्रेण ॥

ब्रह्मादयो देवाः इहागछन्तु इहतिष्ठन्तु ।। ॐ ब्रह्मास्तृप-
ताम्ः ॐ विष्णुस्तृपताम्ः ॐ रुद्रस्तृपताम्ः ॐ प्रजापतिस्तृप
ताम्ः ॐ देवास्तृपंताम्ः ॐ छंदांसि तृपंताम्ः ॐ वेदास्तृपंताम्
ॐ ऋषयस्तृपंताम्ः ॐ पुराणाचार्यास्तृपंतां ॐ गन्धर्वास्तृप
ताम्ः ॐ इतराचार्यास्तृपंताम्ः ॐ संवत्सरःसावयवस्तृपंताम्ः ॐ देव्य
स्तृपंताम्ः ॐ अप्सरसस्तृपंताम्ः ॐ देवानुगास्तृपंताम्ः ॐ ना
गास्तृपंताम्ः ॐ सागरास्तृपंतां ।। ॐ पर्वतास्तृपंताम्ः ॐ सरि

तस्तृपंताम्ः ॐ मनुष्यास्तृपंताम्ः ॐ यक्षांसि तृपंताम्ः ॐ रक्षां
सि तृपंताम्ः ॐ पिशाचास्तृपंताम्ः ।। ॐ सुपर्णास्तृपंताम्ः ॐ
भूतानि तृपंताम्ः ।। ॐ पशवस्तृपंताम्ः ।। ॐ वनस्पतयस्तृपं
ताम्ः ॐ ओषधयस्तृपंताम्ः ॐ भूतग्रामश्चतुर्विधस्तृपंताम्ः ॐ म
रीचिस्तृपंतां ॐ अत्रिस्तृपंताम्ः ॐ अङ्गिरास्तृपंताम् ।।
ॐ पुलस्त्यस्तृपंताम्ः ॐ पुलहस्तृपंताम्ः ॐ क्रतुस्तृपंताम्ः
ॐ प्रचेतास्तृपंताम्ः ॐ वसिष्ठस्तृपंताम्ः ॐ भृगुस्तृप
ताम्ः ।। ॐ नारदस्तृपताम्ः ।। ततो निवि ऽदं मुखकायती

र्थवीतिना कुशोदकेन सनकादिसंतर्पयेत्॥ सनकादिसप्तमनुष्या
ऽहागच्छंतु ईहतिष्ठंतु॥ ॐ सनकस्तृप्यताम्॥ ॐ सनन्दनस्तृप्यताम्
ॐ सनातनस्तृप्यताम्॥ ॐ कपिलस्तृप्यताम्॥ ॐ आसुरिस्तृ
प्यताम्॥ ॐ वोढुस्तृप्यताम्॥ ॐ पंचशिखस्तृप्यताम्॥ येतेस
प्र॥ ततः प्राचीनावीति दक्षिणाभिमुखः पातितवामजानुर्द्विगुणकु
शतिलजलान्जलिं पितृतीर्थेन बहुपात्रोपरि दिव्यपितृन
ताहतर्पयेत्॥ अपसव्येन॥ ॐ कव्यवाडनलस्तृप्यतामिदंतिलो
दकं तस्मै स्वधानमः॥ ॐ सोमस्तृप्यतामिदं तिलोदकं तस्मै स्व

धानमः॥ ॐ यमस्तृप्यतामिदं तिलोदकं तस्मै स्वधानमः॥
ॐ अर्यमास्तृप्यतामिदं तिलोदकं तस्मै स्वधानमः॥ ॐ अ
ग्निष्वात्तास्तृप्यतामिदं तिलोदकं तेभ्यः स्वधानमः॥ ॐ सो
मपास्तृप्यतामिदं तिलोदकं तेभ्यः स्वधानमः॥ ॐ बर्हिषदस्तृ
प्यतामिदं तिलोदकं तेभ्यः स्वधानमः॥ ॐ यमाय नमः॥
३॥ ॐ धर्मराजाय नमः॥ ३॥ ॐ मृत्यवे नमः॥ ३॥ ॐ अंतकाय नमः
॥ ३॥ ॐ वैवस्वताय नमः॥ ३॥ ॐ कालाय नमः॥ ॐ सर्वभूतक्षया
य नमः॥ ३॥ ॐ औदुंबराय नमः॥ ३॥ ॐ दध्नाय नमः॥ ३॥ नीलाय नमः॥ ३॥

परमेष्ठिने नमः ॥३॥ ॐ वकोदराय नमः ॥३॥ ॐ श्रियाय नमः ॥३॥ ॐ
शिवगुप्ताय नमः ॥३॥ ततः आगच्छन्तु मे पितर इमं लोकप्रयौं जलीति
पितॄन् आवाह्य तर्पयेत ॥ उदीरतामवर उत्परास उन्मध्यमः पितरः
सोम्यासः ॥ असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नो वन्तु पितरो हवेषु
ॐ अद्येह अमुक गोत्र अस्मत् पिता अमुक शर्मन् वसुस्वरूप सत्पतामिदं तिलो
दकं तस्मै स्वधा नमः ॥ अंगिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवः
सोम्यासः तेषां वयं सुमतौ याज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम
अद्येह अमुक गोत्र अस्मत् पिता अमुक शर्मन् वसुस्वरूप सत्पतामिदं तिलोदकं
तस्मै स्वधा नमः ॥ ॥ आयन्तु नः पितरः सोम्यासोग्निष्वात्ताः पथिभिर्दे
वयानैः अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तोधिब्रुवन्तु स्मान् ॥ ॐ अद्येह
अमुक गोत्र अस्मत् पिता अमुक शर्मन् वसुस्वरूप सत्पतामिदं तिलोदकं तस्मै स्व
धा नमः ॥४॥ ॥ ऊर्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः कीलालं परिस्रुतं स्वधा
स्थ तर्पयत मे पितॄन् ॥ अद्येह अमुक गोत्रः अस्मत् पितामहो अमुक
शर्मन् रुद्रस्वरूप सत्पतामिदं तिलोदकं तस्मै स्वधा नमः ॥ पितृ
भ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः प्र
पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः अक्षन्नपितरोमीमदन्त पितरः

अद्येह अमुक गोत्र अस्मत्पितामह अमुकशर्मन् रुद्र
स्वरूप सत्पतामिदं तिलोदकं तस्मै स्वधा नमः ॥ ॥
ये चेह पितरो ये च नेह यांश्च विद्म यांश्च उ न प्रविद्म
त्वं वेत्थ यति ते जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञं ॐ रामिमन
द्धातु ॥ अद्येह अमुकगोत्र अस्मत्पितामह
अमुकसर्मन् रुद्र स्वरूप सत्पतामिदं तिलोदकं
तस्मै स्वधा नमः ॥ मधु वाता ऋतायते मधुक्षरन्ति
सिन्धवः माध्वीर्नः सन्त्वोषधीः ॥ अद्येह अमुकगो
त्र अस्मत्प्रपितामह अमुक सर्मन् [illegible] आदित्य स्व
रूप सत्पतामिदं तिलोदकं तस्मै स्वधा नमः ॥ मथ मा
तामह प्रमातामह वृद्धप्रमातामह संकल्प पूर्ववत्
ज्येष्ठ पितृव्य कनिष्ठ पितृव्य ज्येष्ठ भ्रातृ कनिष्ठ भ्रातृ भगिनी
पितृस्वसा मातुली मातृस्वसा गुरुः स्वसुर ॥ ॥ आब्र
ह्मस्तम्बपर्यन्तं देवर्षिपितृमानवाः तृप्यन्तु पितरः सर्वे मातृमाता
महादयः मातृवंशे मृता ये च पितृवंशे तथैव च गुरु-स्वसुरबन्धूनां

[illegible]

[illegible] वेशानेवान्धवा स्म तानसर्वै· स्वयि माया
नु· मद्दत्तैनौं भुना खिला· नरके भुसमसे भु· यातना सुस्वयस्थिता· ते
षा मायया वना येताद्दीयते सलिलं मया·॥ देवासुरास सथाय क्षा· ना
गा· गन्धर्व राक्षसा·॥ पिशाच गुह्यकासिद्धा· कुष्मांडा भैरवास्तथा·॥
जलेचरा· भूमिचरा· वायु हाराश्च जन्तव·॥ अतीत कुल कोटीनां· सप्त द्वि

वनिवासिनां· आवलभूवनान्लोकात् ईदमस्तुतिलोदकं·॥ वडूवा ओद
केनवस्त्र निसपीडनम्·॥ ॥ येकेवास्मत कुलेजाता अपुत्रा गोत्रिणो मृ
तातेपिवन्तु मयादत्तं· वस्त्र निसपिडिनोदकम्·॥ ॥ततः सर्यंर्घ्यं·
आरंभ्य स्तूर्यार्घ्यं दद्यात्·॥ येहि सूर्य सहस्रांसो तेजोराशिजगत्पती॥
अनुकंपय मां भक्त्या गृहानार्घ्यं दिवाकर·॥ ॥ षडकोणं वि. लिख्य ब्रह्मा
दीन्पूजयेत्·॥ ब्रह्मयज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतः सुरुचो वेन आवः सबु
ध्न्या उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिः सतश्च विवः॥ ब्रह्मणेनमः॥ ॥ ईदंवि
ष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् समूढमस्य पांसुरे स्वाहा॥ विष्णवेनमः

॥ ॥नमस्ते रुद्र मन्यवउतोतइषवेनमः बाहुभ्यामुतनेनमः॥ रुद्रायनमः॥
आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्न मृतं मर्त्यंच हिरण्ययेन सविता रथेना देवो याति भुव
नानि पश्यन्·॥ सवित्रेनमः॥ ॥मित्रस्य चर्षणी धृतो वो देवस्य सानसि द्युम्नं चित्रश्र
वस्तमं मित्रायनमः॥ ॥वरुणस्योत्तम्भनमसि वरुणस्य स्कंभ सर्जनीस्थो वरुणस्य ऋतस
दन्यसि वरुणस्य ऋत सदनमासीद·॥ वरुणायनमः॥ ॥हस्तं उत्थाप्य॥ हर्ठ सः सु
चिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् नृषद्वरसदृतसद्व्योमस
दब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत्·॥ अंजलिंबध्वा दिक्प्रार्थयेत्·॥ प्राच्यैदिसेनमः ईन्द्रायनमः
॥ आग्नेयेदिसेनमः अग्नयेनमः॥ दक्षिणायैदिसेनमः यमायनमः॥ नैऋत्यैदिसेनमः निऋ
तयेनमः॥ पश्चिमायैदिसेनमः वरुणायनमः॥ ॥वायव्यायैदिसेनमः वायवेनमः॥ उत्तरायैदि
सेनमः कुबेरायनमः॥ ईसानायैदिसेनमः ईसानायनमः॥ ऊर्ध्वायैदिसेनमः ब्रह्मणेनमः॥
नरोदिसेनमः अनन्तायनमः वागभ्योनमः अपामपतयेनमः॥ वरुणायनमः॥

[illegible] सर्वदेवेभ्योनमः ॥ आसन्नपताकदालोकावेसन्न
भ्रालरगातेभ्योनित्यंनमोनमः ॥ ईतिनमस्कारः ॥ कर्मपाशोदकेननिःक्रमणम् ॥ सम्वर्संसापयसा
सनाजभिरगनमहिमनसा सर्व॰ शिवेनत्वचरत्तुधजोविदधातुरयोनुमास्तुतन्नोयदवि
निष्टमः ॥ तद्वक्षुरितिसक्तुस्पर्संयेन ॥ तद्वक्षुदेवहितंपुरस्तात्छुक्रमुच्चरत् ॥ पश्येमसर
दःशतंजीवेमसरदःशतंश्रृणुयामसरदःशतंप्रब्रवामसरदःशदमदीनाम
स्यामसरदःशतभूयश्चसरदःशतात् ॥ ॥ देवागातुविदोगातुंवित्वागातुमत
सस्पतईमनदेवागातुमितःस्वाहा ॥ ॥ ईतिविसर्जयेत् ॥ कायेनवाचामनसेन्द्रि
वातधाः
येर्वाबुध्यात्मनात्वाप्रकृतिस्वभावात्करोमियद्यत्सकलंपरस्मैनारायणाय ॥ ॥
वेतिसमर्पयामि ॥ १ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

श्री गणेशाय नमः ॥ अथ मासिक श्राद्ध लिख्यते ॥ दीपं प्रज्वाल्य आचम्य ॥ ॥ क
र्मपात्रं कर्तव्यम् ॥ पवित्रेस्थो वैष्णव्यौ सवितुर्वः प्रसव उत्पुनाम्यच्छिद्रेण पवि
त्रेण सूर्यस्य रश्मिभिः ॥ इति पवित्रं ॥ शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पी
तये शंयोरभिस्रवन्तु नः इति जलम् ॥ तिलोसि सोमदेवत्यो गोस
वो देवनिर्मितः ॥ प्रत्नवद्भिः प्रत्तः स्वधया पितॄन् ल्लोका प्रीणाहि नः ॥
इति तिलान् ॥ यवोसि यवयास्मद्द्वेषो यवयारातीः ॥ इति यवान् ॥ गन्ध
द्वारामिति चन्दनं ॥ अथ नमिमदन तस्य विति अधाता ॥ श्रीश्च
ते लक्ष्मीश्च इति पुष्पम् ॥ ॥ ततः कुशत्रयसहितं कर्मपात्रोदकमादाय
स्वशिरे कुजलं छिपेत् ॥ अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोपि वा यः स्म
रेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥ ततः कुशादिकमादाय संक
ल्पमकुर्वीत ॥ ॥ अद्येह अमुक गोत्र अमुकशर्मणः वसुस्वरूप अद्य
कर्तव्य अमुकमासिक श्राद्धे पात्रभिर्द्वियैरहं करिष्ये ॥ ॥ ततो अपस
व्येन ॥ मोटकादिकमादाय ॥ अद्येह अमुकगोत्रस्य अमुकशर्मणः
अमुक मासिक श्राद्धे पाद्यं अस्तु स्वधा ॥ ॐ भासनं दद्यात् ॥ ॥ पुनः मो
टकादिकमादाय ॥ अद्येह अमुक गोत्रस्य अमुक शर्मणः अमुक मासि
क श्राद्धे इदमासनममत्नम्म स्वधा ॥ श्राद्धस्थाने मोटकं दद्यात् ॥ ॥

सार्वोदरलोहितकं भायनमः ब्राह्मणायनमः इति त्रिःसम्पूज्य धूपदीप
नैवेद्य दक्षिणां दद्यात्॥ ॥ब्राह्मणाय तिलकं कुर्यात्॥ मोदकादिकमाद
य॥ अद्येह अमुकगोत्र अमुकशर्मन् अमुक मासिक श्राद्धे येतानि कुं
मार्ईनानि अत्र गन्धपुष्पाक्षतधूपदीपनैवेद्यद्रव्यवासांसि ते स्वधा
॥पुनः मोदकादिकमादाय॥ अद्येह अमुकगोत्र अमुकशर्मन् अमु
कमासिक मासिक श्राद्धे येतानि ब्राह्मणार्चनानि अत्र सूत्र गन्धपुष्पा
क्षतधूपदीपनैवेद्यताम्बूलयज्ञोपवीतवासांसि ते स्वधा॥ ॥ब्रा
ब्राह्मणपदेषु ब्योमराडलं विधाय॥ ततः भूस्वामिभि [illegible]॥

इदमन्नम् सजलं येतत् भूस्वामिपितृभ्यो नमः॥ ॥अथान्न सङ्कल्प
तिलघृतमधुजलयुतमन्नमधुनाभिघार्य॥ ॥अधोमुखाभ्याम्
हस्ताभ्यां पाणिभ्याम् अन्नपात्रमालभ्य॥ पृथक्जलेन अन्नमभ्युक्षि
तव्य॥ पृथिवी ते पात्रं द्यौरपिधानं ब्राह्मणस्य मुखे अमृते अमृतं जुहोमि
स्वाहा॥ इदमन्नम् इमा आपः इदमाज्यं इमे तिलाः इदमाज्यम् इति घृते येना
गुष्ठकरस्थान विवेश्य॥ अपहता असुरा रक्षांसि वेदिषदः अन्नोपरि तिला
न्विकीर्य॥ मोदकादिकमादाय॥ बामहस्तांगुष्ठांगुलिभिः कमेण्णान्नमुपस
पृश्य॥ अद्येह अमुकगोत्रे अस्मत्पितः अमुकशर्मन् सत्यवसुरूपाय अयं क

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the personal colleciton of Jagannath Bhattarai ji from Kathmandu, Nepal.

CV:

Jagannath Bhattarai
Date of Birth: 31 December 1960
Place of Birth: Kathmandu, Nepal
Address: Nagarjun (Ramkot), Kathmandu

Educational Qualifications
Bachelor of Science (B.Sc.) – Major in Biology
Master's Degree – Sociology & Anthropology
Shastri (Ongoing) – Balmiki Vidyapeeth

Professional Experience
Government School Teacher (Madhyamik Pratham Shreni)
Taught at Secondary Level (Madhyamik)
Taught at Higher Secondary Level (Uchcha Madhyamik)
Served as Head Teacher
Led academic and administrative development
Strengthened institutional performance and student outcomes

Areas of Interest
Sanskrit Vyakaran
Spiritual & Philosophical Studies
Educational Leadership

Digitization by eGangotri Trust
Funding by MIDF, New Delhi